

Väljaandja:	Haljala Vallavolikogu
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	20.05.2021
Avaldamismärge:	RT IV, 29.05.2019, 8

Haljala valla aleviku- ja külavanema ning kandikogu statuut

Vastu võetud 21.05.2019 nr 62

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 2 ja § 58 alusel.

§ 1. Üldsätted

- (1) Elanik käesoleva statuudi mõistes on vähemalt 16-aastane isik, kellel on vastavas alevikus, külas (edaspidi asula) või piirkondlikus kogukonnas (edaspidi kant) alaline elukoht.
- (2) Kant on piirkond, kuhu võib kuuluda üks või mitu küla ja alevikku, kuid mida iseloomustab ühine kultuuriline ja igapäevane läbikäimine ning ühtekuuluvustunne.
- (3) Aleviku- ja külavanem on valitud ühe asula või ühiselt mitme tihedalt seotud asula elanike poolt, olles elanike ühendaja, nende ühiste huvide kujundaja, asula hoidja, edendaja ja esindaja. Aleviku- ja külavanema puhul on tegemist usaldusametiga.
- (4) Kandikogu (edaspidi kogu) on kandi aleviku- ja külavanematest ja/või kandi valitud esindajatest koosnev kogu.
- (5) Aleviku- ja külavanema ja kogu liikme ülesandeid täidetakse vabatahtlikult ja ühiskondlikel alustel.

§ 2. Üldkoosolek

- (1) Üldkoosolek on külaelu juhtimise tööorgan, mille võib kokku kutsuda aleviku- ja külavanem, vähemalt ¼ asula elanikest, vallavalitsus või vastav ametnik.
- (2) Üldkoosoleku toimumise aeg, koht ja päevakord avalikustatakse vähemalt 2 nädalat enne üldkoosoleku toimumise päeva. Teavitust avaldatakse aleviku või küla teadete tahvlitel ja võimalusel valla lehes. Teade on soovitatav avaldada ka teistes meediakanalites (aleviku või küla veebileht, valla Facebooki leht jne).
- (3) Üldkoosolekul osalejad registreeritakse, osalejate leht on üldkoosoleku protokolli lahutamatu osa.
- (4) Üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui koosolekul osaleb vähemalt 50% asula elanikest või vähemalt 10 elanikku.
- (5) Üldkoosolekul valitakse üldkoosoleku juhataja ja protokollija.
- (6) Igal üldkoosolekul osaleval elanikul on otsustamisel üks hääl. Aleviku- ja külavanema ja kandikogu valimise puhul on hääletamine isiklik, ilma hääle edasivolitamise õigusega. Üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt on enamik koosolekul osalenutest.
- (7) Kui üldkoosolekul osaleb vähem kui 50% elanikest või vähem kui 10 elanikku, siis korraldatakse uus üldkoosolek kahe nädala pärast, ja koosolek on otsustusvõimeline olenemata osalejate arvust. Korduskoosoleku kokkukutsumine toimub samadel tingimustel üldkoosoleku kokkukutsumisega.
- (8) Üldkoosolekul võetakse kõik otsused vastu lihthäälteenamusega.
- (9) Küla- ja alevikuvanema ja kandikogu valimise üldkoosoleku protokoll ja koosolekul osalenud elanike allkirjadega nimekiri esitatakse vallavalitsusele.
- (10) Kõik käesolevas korras reguleerimata küsimused otsustab üldkoosolek kohapeal.

§ 3. Aleviku- ja külanema valimised ja nõuded kandidaadile

- (1) Aleviku- ja külanema valimine toimub asula elanike üldkoosolekul.
- (2) Teade aleviku- ja külanema valimise või tagasikutsumise kohta peab olema välja pandud vähemalt kaks nädalat enne üldkoosoleku toimumist. Kandidaatide nimed esitatakse üldkoosoleku kokkukutsujale kirjalikus vormis. Kandidaatide lõplik nimekiri avaldatakse vähemalt üks nädal enne üldkoosoleku toimumist küla teadete tahvlil ja võimalusel valla lehes. Teade on soovitatav avaldada ka teistes meediakanalites (aleviku või küla veebileht, valla Facebooki leht jne).
- (3) Aleviku- ja külanema valimised toimuvad üldjuhul avalikul hääletamisel. Kui üldkoosolek otsustab läbi viia salajase hääletamise, valitakse hääletamise läbiviimiseks vähemalt 3-liikmeline komisjon.
- (4) Ühes asulas võib valida ainult ühe aleviku- ja külanema ja aleviku- ja külanema kandidaat või kandidaadid seatakse üles asula elanike poolt.
- (5) Aleviku- ja külanema kandidaat peab olema vähemalt 21-aastane hääleõiguslik Eesti Vabariigi kodanik.
- (6) Aleviku- ja külanema valitakse vähemalt 1-aastaseks tähtjaks. Ametiaja konkreetne pikkus otsustatakse üldkoosolekul vahetult enne aleviku- ja külanema valimisi. Üldkoosolek võib aleviku- ja külanema ennetähtaegselt tagasi kutsuda ja sama aleviku- ja külanema tähtaja möödumisel tagasi valida.
- (7) Aleviku- ja külanema kandidaat peab olema nõus oma kandidatuuri ülesseadmisega. Juhul kui kandidaat ei viibi koosolekul, peab temalt olema kirjalik nõusolek.
- (8) Aleviku- ja külanema valitakse poolthäälteenamusega üldjuhul salajasel hääletamisel, kuid kui koosolekul seatakse üles vaid üks kandidaat, võib valimine toimuda avalikul hääletusel, kui sellega on nõus kõik koosolekust osavõtjad.
- (9) Igal koosolekul osaleval elanikul on hääletamisel üks hääl. Hääletamine on isiklik, hääle edasivolitamisõiguseta.
- (10) Juhul, kui aleviku- ja külanema ei osutu valituks esimeses hääletamise voorus, toimub kohapeal teine hääletamise voor, kus saab hääletada esimeses voorus kahe enam häält saanud kandidaadi vahel.
- (11) Kui ka teises voorus ei saavuta kandidaat poolthääle enamust, kutsutakse kokku uus üldkoosolek.
- (12) Mitme asula ühise aleviku- ja külanema valimise korral valitakse aleviku- ja külanema nende asulate ühisel koosolekul.

§ 4. Aleviku- ja külanema õigused ja kohustused

- (1) Aleviku- ja külanemal on õigus:
  - 1) esindada asula elanikke ja nende vaateid asula arengust ja taotleda elanike huve puudutavate küsimuste arutamist vallavolikogus ja vallavalitsuses ning nende poolt moodustatud komisjonides;
  - 2) algatada asula elanike probleemide ja tuleviku küsimuste lahendamiseks pöördumisi ja arutelusid ning kutsuda kokku elanike koosolekuid, pakkuda lahendusi kohaliku elu edasiviimiseks ning algatada ja ellu viia ühiseid projekte;
  - 3) arendada asula elanike ühistegevust, algatada ja juhtida asula arengukava koostamist ning teha ettepanekuid valla arengukavasse ja eelarvestrateegiasse ning vallaelarvest rahaliste vahendite eraldamiseks, lähtudes koosoleku otsustest, asula arengukavast ja asula elanike probleemide lahendamise vajadustest;
  - 4) juhtida asula territooriumil viibivate isikute tähelepanu heakorra ja avalikku käitumist puudutavatele probleemidele ning teha märkusi kui rikutakse eeskirju ja hea käitumise tava;
  - 5) saada vallavolikogust ja vallavalitsusest ametikohustuste täitmiseks vajalikke õigusakte, dokumente ja muud teavet, sh asula arengut ja elanikke puudutavates küsimustes;
  - 6) taotleda vallavalitsuselt aleviku- ja külanema ülesannete täitmisega seotud kulude hüvitamist;
  - 7) astuda ametikohalt tagasi isikliku avalduse alusel.
- (2) Aleviku- ja külanema on külas ühistegevuse eestvedaja, toetab külaelanike omaalgatusvõimet ja kaasab külaelanikke koostööle.
- (3) Ametikohuste täitmisel kannab aleviku- ja külanema ametimärki.

§ 5. Aleviku- ja külanema volituste lõppemine

- Aleviku- ja külanema volitused lõpevad:
- 1) tähtaja möödumisel;
  - 2) uue aleviku- ja külanema valimisega pärast vallavalitsuse poolt aleviku- ja külanema kinnitamist;
  - 3) aleviku- ja külanema tagasiastumisega. Aleviku- ja külanema võib tagasi astuda, esitades sellekohase avalduse üldkoosolekule. Koosoleku juhataja märgib avaldusele koosoleku toimumise kuupäeva ning viseerib avalduse. Koosoleku juhataja on kohustatud viseeritud avalduse, koosoleku protokoll ja koosolekust osavõtjate registreerimise lehe viie tööpäeva jooksul esitama vallavalitsusele;

4) aleviku- ja külanemata tagasikutsumisega. Üldkoosolek võib aleviku- ja külanemata mõjuvatel põhjustel tagasi kutsuda. Umbusaldamise algatamiseks on vaja vähemalt 50% asula elanikest või vähemalt 10 elaniku poolt kirjalikult vormistatud ning allkirjastatud umbusaldusavalduse esitamist aleviku- ja külanematale. Umbusalduse avaldamiseks on vajalik käesolevas statuudis sätestatud korras kokku kutsutud koosolekul osalevate hääleõiguslike asula elanike lihtäähteenamus. Aleviku- ja külanemata loetakse ametist vabastatuks alates hääletustulemuste teatavaks tegemisest koosolekul. Aleviku- ja külanematale umbusalduse avaldamise kohta koostatakse protokoll, mis esitatakse vallavalitsusele viie tööpäeva jooksul koosoleku toimumisest arvates;

5) aleviku- ja külanemata süüteos süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega;

6) aleviku- ja külanemata ei vasta § 3 lõikes 5 toodud tingimusele;

7) aleviku- ja külanemata surmaga.

§ 6. Kant

(1) Kandi ja sellesse kuuluvate külade ja alevike loendi kinnitab Vallavalitsus kogukonnakomisjoni ettepanekul.

(2) Kandisest koostööd ja ühistegevust koordineerib kandikogu.

§ 7. Kandikogu

(1) Kogu moodustatakse kandi aleviku- ja külanematast ja/või kandi valitud esindajatest. Külanemata puudumisel kandi küldes valitakse kandikogu kandi alaliste elanike üldkoosolekul samadel alustel külanemata valimisega.

(2) Kogu liikmete minimaalne arv on 5. Kui kandi asulate aleviku- ja külanemataid on vähem kui 5, siis puuduvad liikmed valitakse kandi elanike hulgast.

(3) Kogu liikmete nimekirja kinnitab vallavalitsus. Kogu liige võib oma kohast loobuda teatades sellest kirjalikult kogu esimehele.

(4) Kogu liikmed valivad oma hulgast vanema ja vanema asendaja, kes korraldavad kogu tööd. Kogu vanemal on õigus osaleda vallavolikogu kogukonnakomisjoni töös komisjoni esimehe kutsel.

(5) Kui kant koosneb ainult ühest asulast, siis on selle asula aleviku- ja külanemata ühtlasi ka kandivanem. Ülejäänud kogu liikmed valitakse üldkoosolekul.

(6) Kogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele.

(7) Kogu on otsustusvõimeline kui koosolekul osaleb vähemalt pool selle koosseisust. Otsused langetatakse konsensuse alusel. Kui arutelust selgub, et konsensust ei ole võimalik saavutada, langetatakse otsus häähteenamusega. Vastu hääletajatel on õigus nõuda oma eriarvamuse protokollimist.

(8) Kogu koosoleku päevakorrapunktide arutelule on õigus kaasata valla ametiisikuid jt spetsialiste olenevalt arutlusele tulevatest küsimustest.

(9) Kogu koosolekud protokollitakse.

(10) Kogu koosolekute läbiviimiseks on kogul õigustasuta kasutada piirkonnas asuvaid Haljala vallale kuuluvaid ruume koos vajalike tehniliste vahenditega. Samuti on kogul õigustaotleda vahendeid oma tegevuse toetuseks Haljala valla eelarvest.

§ 8. Kogu pädevus

(1) Kogul on õigus:

1) teha kohaliku elu küsimustes vallavolikogule ja –valitsusele õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks ettepanekuid, mis võetakse arutusele volikogus või valitsuses hiljemalt kolme kuu jooksul;

2) teha ettepanekuid valla eelarvestrateegiasse, arengukavasse ning valdkondlikesse ja piirkondlikesse arengukavadesse;

3) avaldada arvamust ja teha ettepanekuid vallavalitsusele ja volikogule kohaliku elu küsimustes;

4) esitada vallavalitsusele arupärimisi, millele tuleb vastata 10 tööpäeva jooksul.

(2) Kogule võib esitada seisukoha saamiseks:

1) valla üldplaneering;

2) valla eelarvestrateegia, arengukava ning valdkondlikud ja piirkondlikud arengukavad;

3) teede investeringute kava;

4) käesoleva määruse muudatused;

- 5) kogu hallataval territooriumil avalikule üritusele loa andmine, kui on tegemist kõrgendatud turvariskiga üritusega;
- 6) piirkonna ühistranspordi sõiduplaanid ja nende muudatused;
- 7) piirkonda puudutavad detailplaneeringud;
- 8) piirkonna avaliku ruumi arendamisega seotud ehitusprojektid.

§ 9. Kohaliku omavalitsuse kohustused

(1) Aleviku- ja külavanem ning kandikogu kinnitatakse Haljala Vallavalitsuse korraldusega, mille aluseks on vastava koosoleku juhataja ja protokollija poolt allkirjastatud koosoleku protokoll ja koosolekul osalejate nimekiri.

(2) Vallavalitsus avaldab valitud aleviku- ja külavanema ja kogu liikmete nimed ja kontaktandmed nende nõusolekul valla veebilehel ja valla infolehes.

(3) Vallavalitsus tagab aleviku- ja külavanemale ja kogu liikmetele nende tegevuseks vajaliku teabe kohalikust omavalitsusest (riigi ja kohaliku omavalitsuse õigusaktidest, sh valla arengukavast, eelarvestrateegiast, üldplaneeringust, valla eelarvest, asjaajamise korrast jne).

§ 10. Rakendussätted

(1) Enne käesoleva määruse jõustumist valitud aleviku- ja külavanemate volitused kehtivad aleviku- ja külavanemate valimise ajal sätestatud tähtajani.

(2) Haljala Vallavolikogu 15.05.2018 määrus nr 24 „Haljala valla aleviku- ja külavanema ning piirkondliku kogukonnakogu statuut“ tunnistatakse kehtetuks.

(3) Määrus jõustub 1. juunil 2019.

Vello Väinsalu
Volikogu esimees